

**2021–2022 M. M. LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO I SRAUTO UŽDUOTIES
MOKINIŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

TEKSTO SUVOKIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 12)

Pastabos:

1. Atsakymai į atvirusius klausimus gali būti formuluojami kitais žodžiais.
2. Atsakymai, vertinami rankiniu būdu mokiniui testą atlikus elektroninėje užduočių atlikimo sistemoje, vertinimo instrukcijoje yra paryškinti.

Kl. Nr.	Galimi atsakymai	Taškai	Vertinimo pagrindimas
I tekstas			
1.	Ji suprato, kuo skiriasi vaidinama ir tikra meilė.	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.
2.	Dorianas: Tikras menas įkvepia tikrus jausmus. Sibilė: Tikra meilė vertingesnė už meną.	2	Pasirinkti 2 tinkami atsakymai.
		1	Pasirinktas 1 tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinkti netinkami atsakymai / neatsakyta.
3.	Nepritariu minčiai, kad meilę galima pelnyti pasiekimais, nes žmogus mylimas dėl to, koks yra, o ne dėl to, ką yra pasiekęs. Sibilė Dorianą mylėjo nepaisydama jo padėties. / Dorianas ketino mylėti Sibilę, jei ji bus žymi aktorė. / ar pan. Pritariu minčiai, kad meilę galima pelnyti pasiekimais, nes Dorianas Sibilę pamilo / manė, kad pamilo dėl jos puikios vaidybos. / ar pan.	2	Pritarta ar nepritarta minčiai ir tinkamai paaiškinta vieno iš veikėjų pavyzdžiu.
		1	Tik pritarta arba nepritarta minčiai arba tik paaiškinta kurio nors vieno iš veikėjų / abiejų veikėjų pavyzdžiu.
		0	Atsakyta neteisingai / neatsakyta.
II tekstas			
4.	Reikia susitaikyti su tuo, kad: <ul style="list-style-type: none">• ne visi mylimo žmogaus bruožai gali patikti;• kai kuriuos savo bruožus reikia keisti;• keistis abiem reikės nuolat / reikės ieškoti kompromisų.	2	Savais žodžiais teisingai suformuluoti du dalykai, su kuriais reikia susitaikyti.
		1	Savais žodžiais teisingai suformuluotas vienas dalykas / pateiktos dvi tinkamos citatos.
		0	Atsakyta neteisingai / neatsakyta.

Kl. Nr.	Galimi atsakymai	Taškai	Vertinimo pagrindimas
5.	Siekia pasidalyti savo asmenine istorija.	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.
Bendrieji klausimai			
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Išsakytas požiūris į mintį, kad žmogus gali pakeisti tik pats save. • Argumentuojant remiamasi abiem tekstais: Dorianas norėjo, kad Sibilė būtų tokia, kokią jis nori matyti. / Prof. Laurinaitis sako, kad keistis labai sunku, tačiau mylint tai būtina / ir pan. 	4	Užduotis atlikta labai gerai: <ul style="list-style-type: none"> • aiškiai išsakytas požiūris į E. Laurinaičio mintį; • argumentuojama remiantis abiem tekstais, paisant jų logikos, naudojantis / pratęsiant / varijuojant... jų idėjomis; • parašytas ne trumpesnis nei trijų sakinių tekstas; • kalbos požiūriu taisyklingas tekstas.
		3	Užduotis atlikta labai gerai, bet yra kalbos klaidų.
		2	Užduotis atlikta gerai: <ul style="list-style-type: none"> • aiškiai išsakytas požiūris į E. Laurinaičio mintį, argumentuojant remiamasi vienu tekstu; • požiūris neišsakytas arba išsakytas ne į šią mintį, argumentuojama remiantis abiem tekstais.
		1	Užduotis atlikta patenkinamai: <ul style="list-style-type: none"> • išsako požiūrį į E. Laurinaičio mintį, tačiau neargumentuoja; • požiūris neaiškus / neišsakytas, remiamasi vienu tekstu.
		0	Atsakyta neteisingai / neatsakyta.

KALBOS PAŽINIMAS IR VARTOJIMAS
(Taškai dalijami iš dviejų. Maksimalus taškų skaičius – 16)

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Vertinimas																																																
7.	<p>Parduotuvė „Vilniaus gyvenimo skoniai“ buvo įkurta senamiesčio pakraštyje ir gyvavo jau daugiau nei šimtą metų, išlaikydama senuosius receptus ir kokybę. Jos vieta ir pavadinimas per tą laiką kiek keitėsi, bet prekės išliko tos pačios. Ji nebuvo pernelyg didelė – kaip tik tokia, kokia turėtų būti panašaus pobūdžio parduotuvė, tačiau jos stilius dvelkė prabanga. Jau seniai joje nesilankiau, nes sėslus gyvenimo būdas pastaraisiais metais nutraukė paauglystės tradicijas. Vis dėlto šiandien išaušo diena, reikalaujanti pokyčių. Ūkanotą rytą pramerčiau akis, pažvelgiau pro ledu apšalusį langą ir pirmą kartą nė kiek netroškau lipti iš lovos. [...] Atrodė, kad nuo to laiko, kai paskutinį kartą lankiausi, čia niekas nepasikeitė, tik pardavėja buvo kita – jos ryškūs rožiniai plaukai kone švytėjo saulėje ir man teko prisidengti akis, kad galėčiau į ją pažvelgti.</p> <p>– Viena dėžutė – trijų šimtų gramų, – ji mostelėjo ranka į porą oranžinių kartoninių dėžučių, perrištų kaspinais ir sudėtų viena ant kitos.</p>	10	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.																																																
8.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Žodis</th> <th style="text-align: center;">Kalbos dalis / Veiksmažodžio forma</th> <th style="text-align: center;">Giminė</th> <th style="text-align: center;">Skaičius</th> <th style="text-align: center;">Linksnis</th> <th style="text-align: center;">Laikas</th> <th style="text-align: center;">Įvardž. f.</th> <th style="text-align: center;">Sangr. f.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">tai</td> <td style="text-align: center;">Įvardis</td> <td style="text-align: center;">Bev.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">stengiasi</td> <td style="text-align: center;">Veiksmažodis</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Es.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">dantuotas</td> <td style="text-align: center;">Būdvardis</td> <td style="text-align: center;">Vyr.</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">Vard.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">patsai</td> <td style="text-align: center;">Įvardis</td> <td style="text-align: center;">Vyr.</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">Vard.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">būta</td> <td style="text-align: center;">Dalyvis</td> <td style="text-align: center;">Bev.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Būt.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> </tbody> </table>	Žodis	Kalbos dalis / Veiksmažodžio forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Laikas	Įvardž. f.	Sangr. f.	tai	Įvardis	Bev.	–	–	–	–	–	stengiasi	Veiksmažodis	–	Vns.	–	Es.	–	+	dantuotas	Būdvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	–	–	patsai	Įvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	+	–	būta	Dalyvis	Bev.	–	–	Būt.	–	–	5	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.
Žodis	Kalbos dalis / Veiksmažodžio forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Laikas	Įvardž. f.	Sangr. f.																																												
tai	Įvardis	Bev.	–	–	–	–	–																																												
stengiasi	Veiksmažodis	–	Vns.	–	Es.	–	+																																												
dantuotas	Būdvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	–	–																																												
patsai	Įvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	+	–																																												
būta	Dalyvis	Bev.	–	–	Būt.	–	–																																												
9.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Renginio lankytojai taip pat galės pasiteirauti specialisto ir sužinoti apie ateities įmones ir jų darbuotojams reikalingus gebėjimus. 2. Lietuva visada turi būti greita ir kūrybinga, tik taip galima tapti konkurencingiems. 3. Knygą į rankas dažniausiai paime, trokšdami malonumo ar žinių. 4. Kitą dieną mano nuomojamame kambaryje laukė sukrautas lagaminas. 	8	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.																																																

	<p>5. Europos Vadovų Tarybos susitikimai rengiami bent du kartus per pusmetį ir vyksta po kelias dienas.</p> <p>6. Europos Komisija atstovauja visos Europos Sąjungos interesams.</p> <p>7. Technologijos naujovės taikomos būsto kokybei gerinti – protingo namo sprendimai suteikia galimybę gyventi ekologiškiau ir taupiau.</p> <p>8. Tačiau tam, kad sukurtume kompiuterizuotų darbo vietų, specialistų reikės dar daugiau.</p>		
10.	<p>Kalbantis su žmogumi man rūpi susigražinti laiką, kuriame negyvenau ir kurį nežinau iš vadovėlių ar iš kitų, nepažįstamų, žmonių pasakojimų, tada suprantu, kad esu taškas begalinėje, skirtingas istorijas suvedančioje laiko linijoje.</p> <p>Neužtenka, kad šviesa egzistuotų, reikia ją priimti, ja džiaugtis, o priėmus ir apsisivalius dalintis su kitais, ir, kai sąžiningai atliksi tau pavestą darbą, aplink pamažu taps tik šviesiau.</p> <p>Šiandien, įsisukę į rūpesčius, dažnai skundžiamės savo gyvenimu, tačiau jei reikėtų nors vieną parą praleisti tokiomis aplinkybėmis, kokios po karo teko mano tėvų kartai, manau, būtų nepakeliamai sunku.</p>	3	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.
11.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šalutinis pažyminio sakiny 2. Išplėstinis pažyminys po pažymimojo žodžio 3. Išplėstinė padalyvinė aplinkybė 4. Įterpinys 5. Vienarūšės sakinio dalys po apibendrinamojo žodžio 6. Sudėtinio bejungtukio sakinio dėmenys 	6	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.

TEKSTO KŪRIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 32)

TEKSTO TURINIO VERTINIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 13)

Aspektas	Aprašai	Taškai
Temos suvokimas ir plėtojimas	Tema suvokta, plėtojama puikiai, pasirinkti aspektai išryškina jos aktualumą.	5
	Tema suvokta, plėtojama tinkamai, jos esmei atskleisti pasirinkti tinkami aspektai.	4
	Tema iš esmės suvokta, aspektai pasirinkti tinkamai, jie analizuojami, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo. / Vienas tinkamai išanalizuotas aspektas.	3
	Tema suvokta paviršutiniškai, pasirinkti temos aspektai ne visi išplėtoti arba prieštarauja vienas kitam.	2
	Tema suvokta iš dalies, pasirinkti aspektai nepadeda atskleisti temos / negebama išskirti aspektų.	1
	Tema nesuvokta / rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema.	0
Teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas ir vertė	Visi teiginiai puikiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentai parinkti taikliai; jų parinkimas rodo mokinio brandą, išprusimą, konteksto išmanymą.	5
	Visi teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentų pakanka. Jie svarūs, įtikinami.	4
	Visi teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Didžioji dalis argumentų yra tinkami, bet kartais nepavyksta išvengti jų atsitiktinumo.	3
	Argumentai formalūs, paviršutiniški / ne visi teiginiai pagrįsti.	2
	Bandoma argumentuoti.	1
	Neargumentuojama / tuščiažodžiaujama.	0
Mokinio individualybės atsiskleidimas	Rašinyje ryškiai atsiskleidžia mokinio mąstymo ir raiškos individualumas; idėjos perteikiamos kūrybiškai, originaliai komponuojant tekstą.	3
	Rašinyje atsiskleidžia mokinio mąstymo / raiškos individualumas.	2
	Rašinyje yra individualaus mokinio mąstymo apraiškų.	1
	Rašinyje neatsiskleidžia individualus mokinio mąstymas.	0
Bendra taškų suma		13

TEKSTO STRUKTŪROS IR KALBINĖS RAIŠKOS VERTINIMAS

(Maksimalus taškų skaičius – 7)

Aspektas	Aprašai	Taškai
Teksto struktūra ir nuoseklumas	Struktūra tinkama pasirinktam žanrui, tekstas nuoseklus.	2
	Bandoma paisyti struktūros reikalavimų, tekstas nuoseklus. / Struktūra tinkama, tačiau yra nuoseklumo trūkumų.	1
	Nepaisoma struktūros ir nuoseklumo reikalavimų.	0
Stiliaus, žodyno ir sintaksinių formų tinkamumas	Rašydamas mokinys atskleidžia savo iškalbą ir erudiciją. Atskleidžiamas gebėjimas pasinaudoti visais reikalingais kalbos klodais. Kalba aiški, sklandi. Žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi. Vienas kitas neesminis trūkumas.	5
	Kalba aiški, sklandi. Žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi. Gali pasitaikyti tikslumo trūkumų.	4
	Kalba iš esmės aiški, sklandi. Žodynas nepakankamai turtingas; sakinių sandara mažai įvairuoja. Pasitaiko tikslumo trūkumų.	3
	Pasitaiko aiškumo, sklandumo, sakinių struktūros trūkumų. Žodynas ribotas. Sakinių sandara neįvairi. Daug tikslumo trūkumų.	2
	Yra daug aiškumo trūkumų; nejaučiamos sakinio ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	1
	Kalba neaiški, nerišli; sunku suprasti turinį. Sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	0
	Iš viso	7

RAŠTINGUMO (GRAMATIKOS, ŽODYNO, RAŠYBOS, SKYRYBOS) VERTINIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 12)

Klaidų skaičius	Taškai
0	12
1	11
2	10
3–4	9
5–6	8
7–8	7
9–10	6
11–12	5
13–14	4
15–16	3
17–18	2
19–20	1
21 ir daugiau	0

Pastabos:

1. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikytini atvejai, nurodyti 5–10 klasių vadovėliuose, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ ir „Kalbos klaidų sąrašė“.
2. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos nedubliuojamos ir laikomos atskiromis klaidomis, išskyrus atvejus, kai ta pati rašybos klaida pasikartoja bendrašakniuose žodžiuose kelis kartus, pvz., gryžti, sugryžimas, tokios klaidos laikomos viena klaida.
3. Viena skyrybos klaida laikoma tik to paties įterpinio neskyrimas ir ta pati citatos skyrybos klaida. Kiti skyrybos atvejai nedubliuojami.
4. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.
5. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos skaičiuojamos tik 200 žodžių apimties teksto dalyje. Turinys ir teksto struktūra vertinami iki galo.
6. Jeigu mokinys parašė mažiau nei 200 žodžių, proporcingai mažinama taškų atsižvelgiant į teksto žodžių skaičių:

Teksto žodžių skaičius	Atimama taškų
196–177	1
176–157	2
156–137	3
136–117	4
116–100	5

Taškai atimami iš pasirinkto kriterijaus ar kelių pasirinktų kriterijų. Pastabose įrašoma, kurio kriterijaus / kurių kriterijų taškų sumažinta dėl trūkstamo žodžių skaičiaus.

Jei mokinys parašė trumpesnę nei 100 žodžių tekstą, vertinamas tik turinys, už kitus kriterijus rašoma 0 taškų.

7. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus klaida.

8. Ta pati fakto klaida laikoma 1 klaida. Fakto klaidos svarbios vertinant argumentų tinkamumą.
